

ELEKTROKONVÜLSİF TERAPİ UYGULANAN HASTALARDA KISA SÜRELİ SİSTEMİK YAN ETKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hatice Irmak Erözeren¹, Nuran Çağlar Tanrıverdi¹, Yusuf Ezel Yıldırım¹, Yasemin Gürsoy¹, Muhammed Musab Güzel¹, Ecem İrem Demirkol¹, Elif Türkoğlu¹, Özlem Devrim Balaban¹

¹Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Elektrokonvülsif terapi (EKT), depresyon, bipolar bozukluk ve şizofrenide uygulanan etkili ve güvenli bir tedavi seçeneğidir. EKT sonrası bilişsel yan etkilerin yanı sıra, sistemik yan etkiler de görülebilmektedir. Bu çalışmada, EKT sonrası gelişebilecek sistemik yan etkiler Short-term Adverse Effects of Electroconvulsive Therapy (SAVE) ölçeği kullanılarak incelenmiştir.

Yöntemler: Çalışmaya Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde EKT uygulanan 41 erkek hastaya ait 297 EKT seansı dahil edilmiştir. Tüm hastalara modifiye bifrontal EKT uygulanmıştır. Hastaların sosyodemografik verileri, klinik tanıları ve eşlik eden hastalıkları kaydedilmiş; her EKT seansı sonrasında SAVE ölçeği erken (ilk 30 dakika) ve geç (48 saat) dönemde uygulanmıştır. Çalışma Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hastanesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 06.08.2025 tarihinde 2025/250 protokol numarası ile onaylanmıştır.

Sonuçlar: Hastaların yaş ortalaması 34.2±11.5 yıl olup en sık tanıları şizofreni (%29.3), organik olmayan psikoz (%14.6) ve bipolar bozukluk (%17.1) idi. Hastaların %63.4'ü sigara kullanıyordu, %17.1'inde en az bir tıbbi komorbidite vardı.

En sık görülen yan etki belirgin hipertansiyon olup, hasta bazında %51.2 (n=21) ve seans bazında %12,5 oranında izlendi. Bunu uzamış yürüyüş bozukluğu (%36.6), baş ağrısı (%24.4), aspirasyon şüphesi (%24.4) ve uzamış oryantasyon bozukluğu (%19.5) izledi. 2 hastada (%4.8) uzamış konfüzyon gelişmesi nedeniyle EKT planlanandan erken sonlandırıldı.

Tartışma ve Sonuç: Elde edilen bulgular, EKT'nin genellikle iyi tolere edilen bir tedavi yöntemi olduğunu, ancak kardiyovasküler değişiklikler ile geç dönemde psikomotor/bilişsel etkilerin klinik açıdan önemli sıklıkta görüldüğünü göstermektedir. Gözlenen yan etkilerin tamamı hastalar tarafından tolere edilebilir nitelikte olup, klinik anlamda geri dönüşlüdür. SAVE ölçeği, EKT'ye bağlı sistemik yan etkilerin yapılandırılmış bir şekilde izlenmesine olanak sağlayarak, olası komplikasyonların erken saptanmasına ve önlenmesine katkıda bulunabilir. Özellikle kardiyovasküler risk faktörü bulunan veya yüksek riskli olarak değerlendirilen olgularda, bireyselleştirilmiş önleyici stratejilerin uygulanması, EKT'nin güvenilirliğini ve tolere edilebilirliğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Elektrokonvülsifterapi, yan etki, hipertansiyon, somatik tedaviler, komplikasyon